

Tranzīts

Kopīgā / Savienības tranzīta procedūra

Brexit rezultātā Apvienotā Karaliste ir kļuvusi par 1987. gada 20. maija Konvencijas par kopīgu tranzīta procedūru dalībvalsti kā trešā valsts. Ziemeļīrija (jeb Apvienotā Karaliste (Ziemeļīrija)) ir pielīdzināta ES dalībvalstij – Ziemeļīrijas teritorijā piemēro ES tiesību aktus muitas jomā. Tādējādi, izvedot/ievedot preces uz/no šīs Apvienotās Karalistes teritorijas, tiek saglabāti noteikumi preču pārvietošanai ES muitas teritorijā.¹

Preču izvešanai uz Apvienoto Karalisti, pārvietošanai Apvienotās Karalistes teritorijā, kā arī preču ievēšanai ES no Apvienotās Karalistes teritorijas, var piemērot Kopīgā tranzīta procedūru. Ārpussavienības preču pārvadājumiem piemēro ārējā tranzīta procedūru (T1), bet Savienības preču pārvadājumiem pabeidz eksporta procedūru² un piemēro iekšējā tranzīta procedūru (T2). ES piemēroto tranzīta procedūru var turpināt muitas formalitāšu un pārvadājuma izpildei Apvienotās Karalistes teritorijā līdz iekšzemes muitas iestādei.³

Tranzīta procedūru piemēro nosūtītāja muitas iestādē.

Lai piemērotu **Kopīgā / Savienības** tranzīta procedūru (T1 vai T2):

- nosūtītāja muitas iestādei jāuzrāda preces un transportlīdzeklis;
- EMDAS TKS⁴ jāiesniedz tranzīta deklarācija:
 - Apvienoto Karalisti norāda deklarācijā ar kodu “GB”, savukārt Ziemeļīriju (Apvienotā Karaliste (Ziemeļīrija)) – ar kodu “XI”;
 - deklarācijai elektroniskā veidā jāpievieno pārvadājuma dokumenti, iespējamā muitas maksājumu parāda aprēķins un jāiesniedz galvojums, lai nodrošinātu iespējamo muitas maksājumu parāda samaksu (ievedmuitas nodoklis (T1), PVN, akcīzes nodoklis). Iespējamā muitas maksājumu parāda aprēķina sagatavošanai un pievienošanai tranzīta deklarācijai iespējams izmantot EMDAS TKS atbilstošo funkcionalitāti;
 - tranzīta deklarācijas 51. ailē jānorāda informācija par tranzīta muitas iestādi – pirmo muitas kontroles punktu Apvienotajā Karalistē (ostā), kurā ieradīsieties, šķērsojot Apvienotās Karalistes robežu, vai, ja preces paredzēts nogādāt ES (Īrijā) vai Ziemeļīrijā – gan informācija par pirmo muitas kontroles punktu Apvienotajā Karalistē (ostā), kurā ieradīsieties, šķērsojot Apvienotās Karalistes robežu, gan pirmo muitas kontroles

¹ Ziemeļīrija ir Apvienotās Karalistes muitas teritorija.

² Izņemot preču pārvadājumus uz Ziemeļīriju – eksporta procedūru nepiemēro.

³ Apvienotajā Karalistē piemēroto tranzīta procedūru iespējams pabeigt ES iekšzemes muitas iestādē, piemērojot pagaidu uzglabāšanu vai muitas procedūru.

⁴ Elektroniskās muitas datu apstrādes sistēmas Tranzīta kontroles sistēma.

punktu ES vai Ziemeļīrijā (ostā), kurā ieradīsieties, šķērsojot ES vai Ziemeļīrijas robežu.

Piemēram, ja tranzīta procedūra tiek uzsākta Latvijas Republikā un preces ir paredzēts nogādāt Ziemeļīrijā, Apvienotajā Karalistē ievdot tās caur Lamanša tuneli⁵, tad tranzīta muitas iestāde, kas jānorāda tranzīta deklarācijas 51. ailē, ir pirmā muitas iestāde Apvienotajā Karalistē – Dover / Folkestone Eurotunnel Freight (kods – GB000060) un pirmā muitas iestāde Ziemeļīrijā – Belfast (kods – XI000142).

Savukārt, ja tranzīta procedūra tiek uzsākta Apvienotajā Karalistē un preces ir paredzēts nogādāt Latvijas Republikā, tad tranzīta muitas iestāde, kas jānorāda tranzīta deklarācijas 51. ailē, ir pirmā muitas iestāde Eiropas Savienībā, kurā ieradīsieties, šķērsojot Eiropas Savienības robežu. *Piemēram, ja tranzīta procedūra tiek uzsākta Apvienotajā Karalistē un preces ir paredzēts nogādāt Latvijas Republikā, Eiropas Savienībā ievdot tās caur Lamanša tuneli, tad tranzīta muitas iestāde, kas jānorāda tranzīta deklarācijas 51. ailē, ir pirmā muitas iestāde Francijā – Calais port tunnel (kods – FR620001).*

○ Ja tranzīta procedūra tiek uzsākta Latvijas Republikā, preces ir paredzēts nogādāt Apvienotajā Karalistē un pabeigt tranzīta procedūru pirmajā muitas iestādē Apvienotajā Karalistē, tad tranzīta muitas iestāde (*piemēram, Dover / Folkestone Eurotunnel Freight (kods – GB000060)*) sakrītīs ar galamērķa muitas iestādi, un tādos gadījumos viena un tā pati muitas iestāde tranzīta deklarācijā ir jānorāda divās vietās – gan kā tranzīta muitas iestāde tranzīta deklarācijas 51. ailē, gan kā galamērķa muitas iestāde tranzīta deklarācijas 53. ailē.

Ja pārvadājuma laikā preces tiek pārvietotas pa jūru (piemēram, automašīna ar precēm uz prāmja) un tranzīta procedūra (T1 vai T2) turpinās pēc jūras pārvadājuma izpildes, preces, transportlīdzeklis un tranzīta pavaddokuments⁶ jāuzrāda tranzīta muitas iestādei (ES un Apvienotās Karalistes muitas iestāde ievēšanas ostā).

Papildu informācija par Kopīgā / Savienības iekšējā tranzīta procedūras piemērošanu Savienības preču pārvietošanai Apvienotās Karalistes teritorijā lasāma materiālā “Savienības preču pārvietošana, šķērsojot Apvienotās Karalistes teritoriju”.

⁵ Eirotunelis, angļiski – *Channel Tunnel*.

⁶ Tranzīta deklarācijas izdruka (izsniedz nosūtītāja muitas iestāde).

Tranzīta procedūru slēgšana un galvojumu teritoriālais derīgums

Apvienotajai Karalistei kā Konvencijas par kopīgu tranzīta procedūru līgumslēdzējai pusei ir piekļuve saistītajām IT sistēmām un tā var tās izmantot.

No 01.01.2021., piesakot tranzīta procedūru uz Apvienoto Karalisti, iespējamā muitas maksājumu parāda nodrošināšanai var izmantot iepriekš izsniegtos, spēkā esošos galvojumus. Izsniegtie galvojumi izmantojami līdz derīguma termiņa beigām, bet ne vēlāk kā līdz 31.12.2021. Līdz minētā laikposma beigām procedūras izmantotājam vispārējā galvojuma atļaujas saņemšanai un, ja nepieciešams, tās grozījumiem ir jāiesniedz jaunas galvnieka saistības (vispārējā galvojuma dokuments).

Muitas dienesti minētajā laikposmā (līdz derīguma termiņa beigām, bet ne vēlāk kā līdz 31.12.2021.) turpina pieņemt esošās galvnieka saistību (vispārējā un vienreizējā galvojuma dokumentu) un galvojuma apliecību veidlapas, ja veidlapās ir veikti vajadzīgie ģeogrāfiskie pielāgojumi (dalībvalstu saraksts papildināts ar Apvienoto Karalisti).

Galvnieka saistību gadījumā atbilstošos papildinājumus izdara ar roku un apstiprina galvnieks.

Lai minētajā laikposmā galvojuma apliecība būtu derīga tranzīta procedūras piemērošanai Apvienotajā Karalistē, Latvijas Republikā izsniegtajā galvojumu apliecībā ("TC 31 Vispārējā galvojuma apliecība"⁷ vai "TC 33 Galvojuma atbrīvojuma apliecība"⁸) ir jāizdara nepieciešamie ģeogrāfiskie pielāgojumi. Šādu pielāgojumu izdarīšanai un apstiprināšanai procedūras izmantotājs savu galvojuma apliecību iesniedz kādā no Latvijas muitas kontroles punktiem. Muitas kontroles punkta amatpersona galvojuma apliecībā ("TC 31" veidlapas 7.ailē vai "TC 33" veidlapas 6.ailē) ar roku ieraksta papildu valsts nosaukumu "Apvienotā Karaliste" un apstiprina minēto ierakstu ar muitas iestādes zīmogu.

Papildu informācija par tranzīta procedūras piemērošanu un muitas galvojumiem atrodama VID tīmekļvietnes sadaļā "[Tranzīts](#)" un "[Muitas galvojumi](#)".

⁷ Komisijas 2015. gada 24. novembra Īstenošanas regulas (ES) 2015/2447, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (turpmāk – IA), 72-04. pielikuma II daļas VI nodaļa.

⁸ IA 72-04. pielikuma II daļas VII nodaļa.

TIR procedūra

Brexit rezultātā Apvienotā Karaliste ir kļuvusi par trešo valsti, tādējādi ārpusvienības un Savienības preču pārvietošanai uz Apvienoto Karalisti un tās teritorijā no 01.01.2021. ir iespējams piemērot TIR procedūru.

TIR procedūru precēm piesaka persona, kas ir saņēmusi TIR karnetes turētāja atļauju (kravu pārvadājumu uzņēmums). Informācija par Latvijas Republikā reģistrētiem TIR karnetes turētājiem ir publicēta Latvijas Republikas garantijas asociācijas – [biedrības “Autopārvadātāju asociācija “Latvijas auto”” – tīmekļvietnē](#).

Ja pārvadājuma laikā preces tiek pārvietotas pa jūru (piemēram, automašīna ar kravu uz prāmja), preces, transportlīdzeklis, TIR karnete un tranzīta pavaddokuments⁹ jāuzrāda muitas iestādei ceļā (ES muitas iestādei izvešanas ostā un Apvienotās Karalistes muitas iestādei ievēšanas ostā).

Papildu informācija par TIR procedūras piemērošanu atrodama VID tīmekļvietnes sadaļā “[Tranzīts](#)”.

⁹ TIR karnetes elektroniskās deklarācijas izdruka (izsniedz nosūtītāja muitas iestāde).